

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **M. K.**, pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7Tos 39/2011, na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2011 v Bratislave, o návrhu na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 25 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 rozhodol

t a k t o :

Trestná vec obžalovaného **M. K.**, vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7 Tos 39/2011, sa Krajskému súdu v Prešove **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2T 163/08, sa vedie trestné konanie proti obžalovanému **M. K.** pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné.

Na hlavnom pojednávaní konanom 30. júna 2011 obžalovaný **M. K.** vzniesol námietku zaujatosti voči samosudcovi tohto súdu Mgr. I. M. Vznesenú námietku odôvodnil tým, že predseda Okresného súdu Svidník JUDr. Š. B. podal proti nemu trestné oznámenie v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorej boli obidvaja účastníkmi. Z toho istého dôvodu namietol aj všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove s tým, že zároveň požiadal o odňatie veci tomuto súdu a jej prikázanie inému krajskému súdu.

Samosudca Okresného súdu Svidník sa uznesením z 30. júna 2011, sp. zn. 2T 163/08, podľa § 32 ods. 3 Tr. por. nevyklúčil z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného **M. K.** vedenej na tomto súde pod sp. zn. 2T 163/08.

Proti tomuto uzneseniu obžalovaný M. K. podal sťažnosť. Vec bola predložená na rozhodnutie o podanej sťažnosti Krajskému súdu v Prešove.

Keďže obžalovaný M. K. v rámci vyššie uvedenej námietky zaujatosti z toho istého dôvodu namietol aj všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove s tým, že zároveň požiadal o odňatie veci tomuto súdu a jej prikázanie inému krajskému súdu, Krajský súd v Prešove predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal návrh obžalovaného M. K. na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému krajskému súdu, vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Prešove ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že návrh obžalovaného M. K. nespĺňa zákonom požadované podmienky.

Podľa § 25 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu podľa § 25 Tr. por.

Odňatie a prikázanie veci podľa § 25 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady.

Dôležité dôvody v zmysle § 25 Tr. por. môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú neustranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 25 Tr. por. patrí aj **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.**

Podľa § 30 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci, vyšší súdny úradník, probačný a mediačný úradník, prokurátor, vyšetrovateľ, policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Dôvody možného vzniku pochybností uvedených v § 30 ods. 1 Tr. por. sú uvedené taxatívne. Spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne ich splnomocnencom a obhajcom.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.**

V posudzovanej veci obžalovaný M. K. vidí zaujatosť sudcov Krajského súdu v Prešove v tom, že predseda Okresného súdu Svidník JUDr. Š. B. podal proti nemu trestné oznámenie v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorej boli obidvaja účastníkmi.

V tomto smere však Najvyšší súd Slovenskej republiky u sudcov Krajského súdu v Prešove z ich vyjadrení nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, ktoré sa týka obžalovaného M. K..

I keď zákon v § 30 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done"), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 30 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejsť a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie zákonných podmienok na vylúčenie sudcov krajského súdu konajúcich v tejto posudzovanej veci a tým zároveň

aj splnenie zákonných podmienok na odňatie a prikázanie veci, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Povinnosťou krajského súdu bude nielen rozhodnúť o sťažnosti obžalovaného M. K. proti vyššie uvedenému uzneseniu, ale z vlastnej iniciatívy po náležitom zistení stavu veci aj o prípadnom odňatí veci Okresnému súdu Svidník a jej prikázaní inému okresnému súdu v rámci svojho obvodu, a to vzhľadom na okolnosti uvádzané obžalovaným M. K., ktoré sú objektívne dané.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 6. októbra 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová